శ్రీకాకుళం

వరప్రసాదం

కాపరానికి వచ్చిన పన్నెండేళ్లకిగాని కనకమ్మగారికి సంతానం లేక పోయింది. ఆ సత్యనారాయణస్వామి వారి కటాక్షం కలగబట్టే అంత ఆలస్యంగానైనా ఆ కొరత తీరింది.

నరసింహంగారూ కనకమ్మగారూ పిల్లలకోసం వాచిపోయినారు. చాలా కాలంగా కాపరంచేస్తూ పిల్లలు కలగకపోతే, ఏ దంపతులైనా సంతానంకోసం వాచిపోవచ్చును. ఇతరులు పిల్లలకోసం తపించటంలోనూ కనకమ్మా నరసింహంగార్లు తపించటంలోనూ చాలా వ్యత్యాసం ఉంది.

కనకమ్మగారికి పట్టిఉండిన దిగు లేమంటే, సంతానం కలగకపోవటం తన స్త్రీత్వానికే అవమానకరంగా ఉండినట్టు భావించిందామె. అందరూ పిల్లల్ని కంటున్నప్పుడు తను కనకపోవటం సాటి ఆడవాళ్లలో తనకు అవమానకరమైన విషయం కాదా మరి ?

“కొందరికి కడుపులైనా పోతై !” అంటూ ఉండే దామెగారు. ఆ వాక్యంలో అపారమైన అర్థం కనిపిస్తుంది నాకు. ఆ వాక్యంమీద ఎంత పెద్ద గ్రంథమైనా రాయవచ్చు ననుకుంటాను. ‘అథాతో బ్రహ్మ జిజ్ఞాసా’ అనే ముక్క తలుచుకుంటే మా స్వాములవారు ఎట్లా ఉద్రేకపూరితు లౌతారో, కనకమ్మగారి మాటలు తలుచుకుని నేనూ అంత తన్మయుణ్ణి అవుతాను. కాని అనేక కారణాలవల్ల కనకమ్మగా రన్న వాక్యంలో ఉన్న వివిధ భావాలను పఠితల కుశాగ్రబుద్ధికి వదలి పై కథ కుపక్ర మించుతాను.

పోతే నరసింహంగారికిన్నీ కొరతగానే ఉండింది పిల్లలు లేకపోవట మనేది. కొందరు పిల్లలకు బొమ్మలు ఎట్లా కావాలో, కొందరు పెద్దలకు కూడా పిల్లలు అట్లాగే కావాలి — ఆడుకోవటానికి. నరసింహంగారు ప్రాణంగల బొమ్మలకోసం కలవరించాడు.

ఎట్లాగైతేనేం కాపరానికి వచ్చిన పుష్కరానికి కనకమ్మగారికి నెల తప్పింది. నలుగురూ సంతోషించారు. నరసింహంగారి ఉత్సాహంచూసి నలుగురాడవాళ్ళూ నవ్వుకోలేక ఇదయినారు కూడాను.

ఒకనాడు కనకమ్మగారికి వింత కల వచ్చింది. ఆవిడకు నామాలవాడు కలలో కనిపించి "నా దయవల్ల నీకు మగపిల్లవాడు పుడితే నా పేరు పెట్టుకుంటావా?" అని అడిగాడు. మర్నాడు భార్యాభర్త లిద్దరూ కూడ బలుక్కుని మగపిల్లవాడే కలగాలి కాని తప్పకుండా ఆ స్వామి పేరు పెట్టుకుందామని అనుకున్నారు. ఆ సాయంకాలమే కనకమ్మగారు బయట ఉండింది!

"మే మంటే వెంకటేశ్వరస్వామికి కూడా వేళాకోళ మయింది గదా!" అని విలపించింది కనకమ్మ ఎడంగా కూర్చుని.

అనేకమంది దేవత లుండడంకూడా ఒకందుకు మంచిదే నంటాను. ఆంధ్రదేశానికంతకూ ఒక్క వెంకటేశ్వరస్వామే ఉంటే ఆ దంపతుల గతి ఏమై వుండును! డాక్టర్లలో పరస్పరం ఉండే ఈర్ష్య దేవతలలో కూడా ఉండి ఉంటుంది. నరసింహంగారికి సంతానం ప్రసాదించటం వెంకటేశ్వరస్వామివల్ల ఎప్పుడైతే కాకపోయిందో, అప్పుడు శ్రీ సత్య నారాయణస్వామివారు వెంటనే తన ఏజంటును నరసింహం గారింటికి పంపారు. కనీసం ఆ ఏజంటు ఎవరో పంపినట్టే వచ్చాడు. ఆయన వస్తూవస్తూనే నరసింహంగారి ఇంటిలోపలి అరుగుమీద కూర్చుని వేదోక్తంగా ఆశీర్వదించాడు గృహస్థును. ఆ తరవాత కనకమ్మగారిని చూసి "అంతా క్షేమంగా ఉన్నారా, తల్లీ?" అన్నాడు. ఆ తరవాత "కాస్త స్నానంచేసి సంధ్యావందనం చేసుకుంటాను. నుయ్యి ఎక్కడ?" అని అడిగి ఆ కార్యకలాపంలో పడిపోయినాడు.

మళ్ళీ భార్యాభర్త లిద్దరూ కూడబలుక్కుని "ఈయన ఎవరో దేవు డల్లే వచ్చాడు. భోజనానికి ఉండిపొమ్మందాం!" అనుకున్నారు.

"సత్యనారాయణవ్రతం చేసుకోండి. మీకు పిల్లలు ఎట్లా కలగరో చూస్తాను !" అన్నాడా బ్రాహ్మడు భోజనాలప్పుడు.

నరసింహంగారూ, కనకమ్మగారూ సత్యనారాయణవ్రతం చేసుకున్న తరువాత సంవత్సరం వెళ్లకపూర్వమే కనకమ్మగారికి మళ్ళీ నెలతప్పింది. ఈసారి కనకమ్మగారికి గర్భం నిలిచింది కూడాను. కాని ఆ తొమ్మిది నెలలూ ఆవిడపోయిన పోకడలు సంతానవాంఛ ఉన్న మనిషికి ఉచితమైనవికావు. ఆవిడకు వేవిళ్ళే సరిపడలేదు.

అన్ని తత్త్వాలూ ఒకటిగా ఉండవు. కొందరికి జబ్బేరాదు. అసలు జబ్బురావటమూ, రాకపోవటమూ, వచ్చిన తరవాత అది త్వరగా నయం కావటమూ, కాకపోవటమూ డాక్టరుచేతిలోకంటె మనచేతిలోనే ఎక్కువ ఉంటుంది. ఒక్కరోజు జ్వరంతో మంచాని కంటుకుపోయినవాళ్ళున్నారు. నాలుగైదు లంఘనాలు చేసికూడా పైకి కనిపించని వారున్నారు. ఒక్కపూట భోజనం మానేసి బిక్కమొహం వేసేవాళ్లు ఉన్నారు. ఎవరేమైతే నేం ? కనకమ్మగారు కేవలమూ వేవిళ్ళతోనే పీనుగయి పోయింది.

ఆ తరవాత నెలలు గడిచినకొద్దీ ఆవిడ సస ప్రారంభించింది, "ఏం కడుపులమ్మా ? దిక్కుమాలిన కడుపులూ !...కడుపులు రాకుండా పిల్లలు పుట్టరాదూ ?" అని. అదివరకల్లా కడుపుతో ఉండినవాళ్లను చూసి అసూయపడ్డ కనకమ్మ, యిప్పుడు వూరికే వున్నవాళ్లను చూసి అసూయ పడ్డది. అనేకమంది కడుపుతో ఉండి కళకళ లాడే వారు. తను ఏఁబ్రాసల్లే ఉండటం దేనికో ఆవిడకు అర్థం కాలేదు. అట్లా ఉండకపోవటం తనపొరపాటే అయి ఉండవచ్చునన్న అనుమానం ఆవిడకు తట్టింది, కాని అది ఎవరూ నిరూపించలేరని తెలుసుకుని ఆవిడ నిశ్చింతగా ఉండింది. (ఇంకొకరు నిరూపించలేనంత కాలమూ తప్పులు చెయ్యటానికిగాని, అశక్తతతో ఉండడానికిగాని ఎవరి కభ్యంతరం ఉంటుంది ?)

ఏడోనెల గర్భిణిగా ఉండగా కనకమ్మగారికి అగ్నిపరీక్షగా ఆవిడ అన్నా, అన్న భార్యా, అన్న అత్తగారూ, ఏదోపనిమీద తమ యింటికి వచ్చారు. కనకమ్మ పోకడలు చూసి ఆవిడ అన్న అత్తగారు "ఇదేమిటమ్మా, కనకమ్మతల్లీ! ఇలా అయితే నేను పదిహేనుమంది నెలా మోశానూ?" అని నీతులు ప్రారంభించింది. అది చాలనట్టు కనకమ్మగారి వదినెగారు కూడా ఆరునెలల గర్భిణిగా ఉండింది. ఆవిడ మొహాన ఎప్పుడూ సంతోషమూ చిరునవ్వూ తాండవిస్తూ ఉండేవి. తన అన్న ఆ భార్యని పువ్వుల్లోపెట్టి చూచుకోవటం చూస్తే కనకమ్మ వళ్ళు భగ్గున మండింది. ఆ ముగ్గురూ తమయింటో ఉన్న రెండు దినాలకాలంలోనూ చూడవచ్చిన అమ్మలక్కలంతా తన వదినెగారి ఆరునెలల గర్భాన్ని చూసి ఏమి మురిశారు! ఏడునెలల గర్భిణి తన మొహాన ఏ ముద్దులూ లేవు!...నకాలానికి కనకమ్మగారు మగపిల్లవాణ్ణి కన్నది. ఆ కుర్ర వాడికి రేపు బారసాల అనగా నరసింహంగారి కలలో సత్యనారాయణ మూర్తివారు ప్రత్యక్షమై "నా అనుగ్రహంవల్ల పుట్టిన ఈ పిల్లవాడికి నా పేరు పెట్టుకో" అని సలహా ఇచ్చారు.

ఆ ప్రకారమే నరసింహంగారు బియ్యంలో "సత్యనారాయణ వర ప్రసాదు" అని రాశాడు. ఆయన ఆ పేరు రాశాడో లేదో తల్లిచేతుల్లో ఉన్న గుడ్డు ఒక్క కేకపెట్టి నిశ్చలంగా ఉండిపోయాడు. అందరూ గొల్లుమన్నారు. ఈ గలభాలో ఒక పూర్వసువాసినికి పూని ఆవిడ కేకలు వేయటం మొదలుపెట్టింది. వెంకటేశ్వరస్వామి ఏదో అంటున్నాడని అందరూ సావధానులై విన్నారు. వెంకటేశ్వరస్వామికి చాలా కోపం వచ్చింది. తనపేరు పెట్టుకుంటామని వాగ్దానం చేసి ఏమిటి 'నరసింహాయి' ఉద్దేశం? ఇప్పటికైనా పిల్లవాడికి తన పేరు పెడతాడా? తను ఏంచేసేదీ చూస్తాడా?

మరి వెంకటేశ్వరస్వామి ప్రత్యక్ష దేవుడు. ఇతరులకు వాగ్దానాలు చేసి తప్పవచ్చుగాని వెంకటేశ్వరస్వామితో కుదరదు. కోర్టుకుఈడ్చేరకం!

సరే, నలుగురూచేరి పిల్లవాడిపేరు వెంకటనారాయణ అని ఒప్పుకునే వరకూ పిల్లవాడు ఏడవనే లేదు...

ఇద్దరు దేవతల దయవల్ల, భూమిమీద పడి ఆ యిద్దరిపేర్లూ తనపేరు చేసుకున్న ఆ కుర్రవాడు, ఎంతగొప్ప జాతకుడో అని అందరికీ అనుమానం రావచ్చును. ఒక దైవజ్ఞుడు రాసిన జాతకంలో అతను చాలా గొప్ప జాతకుడని మళ్ళీ మళ్ళీ చెప్పబడి వుంది.

ఉదాహరణకు ఆయుర్భావం అనే ఘట్టలో ఈ విధంగా ఉంది—

"ఆయుష్యాధిపతియైన చన్ద్రుడు (గ్రామ్యంగా 'చంద్రుడు' అని రాసినా తప్పులేదు!) పంచమకోణమునందు యున్నందున్ను కారకుడు సుఖస్థాన స్తితియందు యున్నందున్ను ఈ జాతకునికి పరమాయుర్దాయము యున్నది" అని మనకు సులభంగా అర్థమయేటందుకు "దీర్ఘాయురోగ్యవాన్ భవతి" అని సంస్కృతంలో ఉంది.

ఆ విధంగానే "అస్యజాతకస్య ధనాభావః" అనే ఘట్టంలోకూడా డబ్బును గురించీ దనకాన్ని గురించీ చాలా విశేషంగానే చెప్పబడి ఉంది.

ముందుముందు కుర్రవా దేమవుతాడోగాని ఇప్పటిమటుకు వాడి సంగతి నాకేమీ బాగాలేదు — ఇంకొకరిగొడవ నాకెందుకు!

వాడికి రెండు నెలలు వెళ్ళింది లగాయతు ఈనాటివరకూ వాడి తల్లిదండ్రులు ఎవరిమట్టుకు వారు వాణ్ణి తనవాణ్ణి చెయ్యాలని ఒక రొకరితో ఘోరంగా పోట్లాడుకున్నారు. వాణ్ణి ఆ ఇద్దరూ చెరొక రెక్కా పట్టుకుని చెరొకవైపూ లాగినా వాడికంత అపకారం జరగకపోను.

వాడు తండ్రిపోలిక అని అంటే తల్లికి మంట. తల్లిపోలిక అంటే తండ్రికి కోపం. తండ్రిమాట వింటే వాణ్ణి తల్లి కొడుతుంది. తల్లిమాట వింటే తండ్రి తిడతాడు. వాణ్ణి తల్లి కొడితే తండ్రి సముదాయిస్తాడు,

తండ్రి తిడితే తల్లి ఓదార్చుతుంది. భార్యాభర్తలిద్దరిలో ఏ ఒకరు వాణ్ణి ఏంచేసినా రెండోవారు పోట్లాటకు వస్తారు.

ఈ ఇద్దరిమధ్యా వెంకటనారాయణకు ప్రవర్తన అనేదాని సూత్రం తెలియకుండా పోయింది. ఏదిచేస్తే ఎవరు తప్పుపడతారో, ఎవరు తప్పు పట్టటంకంటే ఎవరు తప్పు పట్టటంలో ఎక్కువ న్యాయం ఉందో తెలియక వాడు పట్టి వాజమ్మగా తయారయినాడు. వాడికి ఆవగింజంత ఆత్మ విశ్వాసంకూడా లేదు. తను ఏదిచేసినా తప్పవుతుందని వాడికి తెలుసును — సాధారణంగా అవుతుందికూడానూ! వాడు తన్ను తాను మరిచిపోలేని జబ్బుతో బాధపడుతూ ఉండటం నేను గమనించాను. వాణ్ణి పలకరిస్తే సమాధానం చెప్పటానికి భయపడతాడు. రెండక్షరాల సమాధానం చెప్పవలసివస్తే అంతకన్న చిన్నది ఒక అక్షరం సమాధానం ఏమైనా ఉందేమోనని ఆలోచించటం ప్రారంభిస్తాడు. తన సాటి వాళ్ళతోకూడా వాడు నిశ్చింతగా నవ్వలేడు. ఎవరన్నా తను మాట్లాడటం వింటున్నారని తెలిస్తే మతిపోయి మాట తడబడుతుంది. ఎవరన్నా చూస్తుండగా వాడు సరిగా నడవనైనా లేడు. లోకమంతా తనమీద సానుభూతిలేని విమర్శకులతో నిండి ఉందని నమ్మినవాడల్లే కనిపిస్తాడు. పాపం, నవ్వినా వాడిమూతో పక్కకి తోసుకు పోతుంది!